

Mixtura velikonoční (aneb Úvahy farmaceutického staříka nad péčí o zdraví a lécích)

Když jsem byl požádán o napsání úvodníku do časopisu „Praktické lékařství“, byl jsem nejdříve na rozpacích, ale dlouholetá soudržnost s českým lékařstvím a farmacií mi nedovolila přání redakce odřeknout. Přispěla k tomu i cesta do rodné Ostravy, kde jsem můj dlouholetý odborný farmaceutický život vlastně začal. A tak se myšlenky a vzpomínky rodily při procházkách i debatách s přáteli i rodinou.

Předně co se změnilo? Ostrava je dnes moderní město se všemi klady a zápory. Objevil jsem, že problémy zdravotnictví – které bylo podstatně zmodernizováno – netíží starší občany tak, jak bezpečnost a strach z lidí, kteří se nenaučili ještě žít v naší společnosti. Otázka zdraví je mezi občany správně chápána a jen mne mrzí, že naši politici ještě nepochopili, že jejich povinnost je pečovat o občany a ne politizovat. Skutečnost, že volební sliby jsou i v péči o zdraví, nepřekvapuje a věřím, že občan rozezná sliby od skutečnosti. Péče o zdraví může být bezplatná, když na to dá někdo peníze. A to se týká i léků.

Počet lékáren je zářející – ale řada z nich připomíná svým vzhledem ty, které jsme kdysi rušili a přebudovali v moderní zařízení se zdravotnickým posláním. Ani bych se nedivil, kdyby byly v super a hypermarktech zařazeny do normálního obchodního provozu. O koncepci moderního lékařství bude možno psát, až se dohodnou vedoucí představitelé – to, co předvádí, však není již problém můj. Naše lékařství mělo již více charakter zdravotnický a lidmi bylo tak chápáno, než dnešní obchody se smíšeným jedovatým zbožím a přípravky, u kterých lze o léčebném účinku s úspěchem pochybovat.

Vzpomněl jsem si v Ostravě i na moje první praktické lékárníky – učitele: PhMr. B. Vepřovského a doc. Dr. M. Melichara. Myslím, že by nad některými lékárnami žasli. Zvláště doc. Melichar, který byl podle mého u nás vzorným průkopníkem spolupráce s lékaři a zřejmě prvním klinickým farmaceutem, by asi nepřijímal způsoby práce některých dnešních kolegů či řetězců. (Dovoďte mi, abych vzpomenu, že 26. 4. 2010 se na Ostravsku dožívá 100 let jeho manželka paní PhMr. Věra Melicharová).

Zásoby léků mne v domácnostech již nepřekvapují, jsou dokladem špatné lékové politiky a zejména úspěšným postupem farmaceutických firem u lékařů. To, že tekutý pudr máme v lékárně z dovozu až z Kypru, už snad ani nepřekvapí. Neumíme to vyrobit – dělali jsme to přece v lékárně?

Překvapilo mne dobré hodnocení lékárníků (vlastně lékárníc), a to většinou laiků, se kterými stále hovořím. Kladně je posuzována jejich poradenská činnost, a to nejen odborná, ale i ekonomická a také zájem o problémy pacienta. Doposud jsem nikomu nedovedl vysvětlit, proč nejsou jednotné ceny léků předepsaných na recept (když je to možné u cigaret) a proč poplatky v lékárnách či u lékaře nejdou přes pojišťovnu. Nevím, proč se ČR neumí poučit od jiných zemí Evropy. Ale to je problém nejen lékárníků, ale zejména lékařů.

Mnoho při rozhovorech o zdraví, a to nejen v Ostravě, ale ve styku se seniory v celé republice, by bylo možno vysvětlit, kdyby nejen pracovníci zdravotní péče, ale také pojišťoven a zejména politici více dbali na obecné zájmy než na zájmy své.

Když pak sleduji vývoj péče o zdraví a také farmacie 57 let, tak vidím, že někde to je jak na houpačce, na místě není ani odborný či ekonomický zájem, ale často osobní prospěch.

Stále více si uvědomuji, že jeden z mála oborů farmacie, kde šla přímá a vzestupná cesta, bylo vysokoškolské farmaceutické vzdělání. Zde jsme dosáhli úrovně, která je srovnatelná nejen s Evropou, ale i se světem. Věřím že právě vysoká odbornost fakult a další vzdělávání je zárukou, že i další odvětví farmacie se zbaví zbytečných dnešních problémů a že i naše společnost bude všude, kde je potřebné využívat odborné farmaceutické vzdělání.

Platí zde stále to, co jsem zdůrazňoval: **lék je prostředkem k zachování zdraví a ne zbožím, na kterém chce každý vydělat (a to i na úkor zdraví).**

Jan Solich

prof. RNDr. PhMr. Dr. h. c. Jan Solich, CSc.

Tř. Edvarda Beneše 15, Hradec Králové 500 12
solichj@faf.cuni.cz

